



Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

8 septembrie 2020*

Cuprins

Cadrul juridic	4
Carta socială europeană	4
Carta comunitară a drepturilor sociale fundamentale ale lucrătorilor	4
Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene	5
Directiva 2003/88/CE	5
Statutul	6
Istoricul cauzei	7
Acțiunea la Tribunal și hotărârea atacată	7
Concluziile părților și procedura în fața Curții	9
Cu privire la recursuri	10
Cu privire la primul motiv al recursurilor principal și incident ale Consiliului, întemeiat pe erori de drept care au viciat întinderea competenței Tribunalului în examinarea acțiunii	10
Cu privire la primul aspect, întemeiat pe o eroare de drept în lipsa recalificării obiectului acțiunii în primă instanță	10
– Argumentația părților	10
– Aprecierea Curții	11
Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe erori de drept referitoare la admisibilitatea și la întinderea excepției de nelegalitate ridicate în primă instanță	12
– Argumentația părților	12
– Aprecierea Curții	12

* Limba de procedură: franceza.

Cu privire la primul motiv de recurs al Comisiei și la al doilea motiv al recursurilor principal și incident ale Consiliului, întemeiate pe erori de drept în interpretarea articolului 31 alineatul (2) din cartă și a Directivei 2003/88, precum și pe constatarea unei atingeri aduse dreptului la concediu anual plătit	14
Cu privire la primele două aspecte, întemeiate pe o eroare de drept în ceea ce privește posibilitatea invocării directivelor împotriva instituțiilor Uniunii și, respectiv, pe o definiție eronată a domeniului de aplicare al dreptului la concediu anual plătit, prevăzut la articolul 31 alineatul (2) din cartă interpretat în lumina Directivei 2003/88	14
– Argumentația părților	14
– Aprecierea Curții	15
Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe o eroare de drept în ceea ce privește natura și finalitatea dreptului consacrat la articolul 31 alineatul (2) din cartă	16
– Argumentația părților	16
– Aprecierea Curții	17
Cu privire la acțiunea în fața Tribunalului	20
Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea naturii specifice și a finalității dreptului la concediu anual	21
Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului general al egalității de tratament	21
Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului protecției încrederii legitime	22
Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe încălcarea dreptului la respectarea vieții private și de familie	22
Cu privire la cheltuielile de judecată	23

„Recurs – Funcție publică – Statutul funcționarilor Uniunii Europene – Reforma de la 1 ianuarie 2014 – Articolul 6 din anexa X – Funcționari și agenți contractuali repartizați într-o țară terță – Noi dispoziții referitoare la acordarea zilelor de concediu anual plătit – Excepție de nelegalitate – Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Articolul 31 alineatul (2) – Directiva 2003/88/CE – Dreptul fundamental la concediu anual plătit”

În cauzele conexate C-119/19 P și C-126/19 P,

având ca obiect două recursuri formulate în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introduse la 14 februarie 2019 și, respectiv, la 15 februarie 2019,

Comisia Europeană, reprezentată de T. Bohr, G. Gattinara și L. Vernier, în calitate de agenți,

recurentă,

celelalte părți din procedură fiind:

Francisco Carreras Sequeros, cu domiciliul în Addis-Abeba (Etiopia),

Mariola de las Heras Ojeda, cu domiciliul în Ciudad de Guatemala (Guatemala),

Olivier Maes, cu domiciliul în Skopje (Macedonia de Nord),

Gabrio Marinozzi, cu domiciliul în Santo-Domingo (Republica Dominicană),

Giacomo Miserocchi, cu domiciliul în Islamabad (Pakistan),

Marc Thieme Groen, cu domiciliul în Kampala (Uganda),

reprezențați de S. Orlandi și T. Martin, avocați,

reclamanți în primă instanță,

Parlamentul European, reprezentat de O. Caisou-Rousseau, J. Steele și E. Taneva, în calitate de agenți,

Consiliul Uniunii Europene, reprezentat de M. Bauer și R. Meyer, în calitate de agenți,

interveniente în primă instanță (C-119/19 P),

și

Consiliul Uniunii Europene, reprezentat de M. Bauer și R. Meyer, în calitate de agenți,

recurent,

celelalte părți din procedură fiind:

Francisco Carreras Sequeros, cu domiciliul în Addis-Abeba,

Mariola de las Heras Ojeda, cu domiciliul în Ciudad de Guatemala,

Olivier Maes, cu domiciliul în Skopje,

Gabrio Marinozzi, cu domiciliul în Santo Domingo,

Giacomo Miserocchi, cu domiciliul în Islamabad,

Marc Thieme Groen, cu domiciliul în Kampala,

reprezențați de S. Orlandi și T. Martin, avocați,

reclamanți în primă instanță,

Comisia Europeană, reprezentată de G. Gattinara, T. Bohr și L. Vernier, în calitate de agenți,

pârâtă în primă instanță,

Parlamentul European, reprezentat de O. Caisou-Rousseau, de J. Steele și de E. Taneva, în calitate de agenți,

intervenient în primă instanță (C-126/19 P),

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte, doamna R. Silva de Lapuerta, vicepreședintă, domnii J.-C. Bonichot și A. Arabadjiev, doamna A. Prechal, domnul S. Rodin și doamna L. S. Rossi (raportoare), președinți de cameră, domnii E. Juhász, M. Ilešič, J. Malenovský și F. Biltgen, doamna K. Jürimäe și domnii A. Kumin, N. Jääskinen și N. Wahl, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: doamna V. Giacobbo-Peyronnel, administratoare,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 3 februarie 2020,

după ascultarea concluziilor avocatei generale în ședința din 26 martie 2020,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursurile formulate, Comisia Europeană și Consiliul Uniunii Europene solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 4 decembrie 2018, Carreras Sequeros și alții/Comisia (T-518/16, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2018:873), prin care acesta a anulat deciziile Comisiei privind stabilirea, pentru anul 2014, a numărului de zile de concediu anual ale reclamanților în primă instanță, și anume ale domnului Francisco Carreras Sequeros, ale doamnei Mariola de las Heras Ojeda, precum și ale domnilor Olivier Maes, Gabrio Marinozzi, Giacomo Misserocchi și Marc Thieme Groen (denumiți în continuare, împreună, „Carreras Sequeros și alții”), toți funcționari sau agenți contractuali ai Comisiei (denumită în continuare „decizia în litigiu”).

Cadrul juridic

Carta socială europeană

- 2 Carta socială europeană, semnată la Torino la 18 octombrie 1961 în cadrul Consiliului Europei și revizuită la Strasbourg la 3 mai 1996, a intrat în vigoare în cursul anului 1999. Toate statele membre sunt părți la această convenție, în măsura în care au aderat la aceasta în versiunea inițială, în versiunea revizuită sau în ambele versiuni.
- 3 În versiunea sa revizuită, articolul 2 din Carta socială europeană prevede:

„În vederea asigurării exercitării efective a dreptului la condiții de muncă echitabile, părțile se angajează [...] să asigure acordarea unui concediu anual plătit de minimum 4 săptămâni [...]”

Carta comunitară a drepturilor sociale fundamentale ale lucrătorilor

- 4 Punctul 8 din Carta comunitară a drepturilor sociale fundamentale ale lucrătorilor, care a fost adoptată cu ocazia reuniunii Consiliului European care a avut loc la Strasbourg la 9 decembrie 1989, prevede:

„Fiecare lucrător din Comunitatea Europeană are dreptul la un repaus săptămânal și la un concediu anual plătit, a căror durată trebuie să fie armonizată progresiv, în conformitate cu practicile naționale.” [traducere neoficială]

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene

- 5 Articolul 31 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), intitulat „Condiții de muncă echitabile și corecte”, prevede:

„(1) Orice lucrător are dreptul la condiții de muncă care să respecte sănătatea, securitatea și demnitatea sa.

(2) Orice lucrător are dreptul la o limitare a duratei maxime de muncă și la perioade de odihnă zilnică și săptămânală, precum și la o perioadă anuală de concediu plătit.”

Directiva 2003/88/CE

- 6 Articolul 1 din Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru (JO 2003, L 299, p. 9, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 3), intitulat „Obiectul și domeniul de aplicare”, prevede următoarele:

„(1) Prezenta directivă stabilește cerințe minime de securitate și sănătate pentru organizarea timpului de lucru.

(2) Prezenta directivă se aplică:

(a) perioadelor minime de [...] concediu anual [...]

[...]”

- 7 Potrivit articolului 7 din Directiva 2003/88, intitulat „Concediul anual”:

„(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru ca orice lucrător să beneficieze de un concediu anual plătit de cel puțin patru săptămâni în conformitate cu condițiile de obținere și de acordare a concediilor prevăzute de legislațiile și practicile naționale.

(2) Perioada minimă de concediu anual plătit nu poate fi înlocuită cu o indemnizație financiară, cu excepția cazului în care relația de muncă încetează.”

- 8 Articolul 14 din această directivă, intitulat „Dispoziții comunitare speciale”, prevede:

„Prezenta directivă nu se aplică în măsura în care alte instrumente comunitare conțin cerințe speciale referitoare la organizarea programului de lucru pentru anumite ocupații sau activități profesionale.”

- 9 Articolul 23 din directiva menționată, intitulat „Nivelul de protecție”, prevede:

„Fără a aduce atingere dreptului statelor membre de a adopta, în funcție de evoluția situației, acte cu putere de lege, norme administrative și de natură contractuală diferite în domeniul timpului de lucru, în măsura în care se respectă cerințele minime prevăzute în prezenta directivă, punerea în aplicare a prezentei directive nu constituie un temei valabil pentru reducerea nivelului general de protecție oferit lucrătorilor.”

Statutul

10 Statutul funcționarilor Uniunii Europene (denumit în continuare „statutul”) este instituit prin Regulamentul (CEE, Euratom, CECO) nr. 259/68 al Consiliului din 29 februarie 1968 de stabilire a Statutului funcționarilor Comunităților Europene, precum și a Regimului aplicabil celorlalți agenți ai acestor Comunități și de instituire a unor măsuri speciale tranzitorii aplicabile funcționarilor Comisiei (JO 1968, L 56, p. 1), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE, Euratom) nr. 1023/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2013 (JO 2013, L 287, p. 15).

11 Articolul 1e alineatul (2) din statut, care figurează printre dispozițiile generale ale acestuia din urmă, aplicabil prin analogie agenților contractuali în temeiul articolului 80 alineatul (4) din Regimul aplicabil celorlalți agenți ai Comunităților Europene (denumit în continuare „RAA”), prevede:

„Funcționarii în activitate beneficiază de condiții de muncă ce respectă normele de sănătate și de siguranță corespunzătoare, cel puțin echivalente cu cerințele minime aplicabile în temeiul măsurilor adoptate în aceste domenii în temeiul tratatelor.”

12 Articolul 57 primul paragraf din statut, aplicabil prin analogie agenților contractuali în temeiul articolelor 16 și 91 din RAA, are următorul cuprins:

„Funcționarul are dreptul la un concediu anual de cel puțin 24 de zile lucrătoare și cel mult 30 de zile lucrătoare pe an calendaristic, în conformitate cu o reglementare ce urmează să fie stabilită de comun acord de autoritățile împuternicite să facă numiri ale instituțiilor Uniunii, după obținerea avizului Comitetului pentru statutul funcționarilor.”

13 Anexa X la statut conține dispoziții speciale și derogatorii aplicabile funcționarilor repartizați în țările terțe. Potrivit articolului 118 din RAA, unele dintre aceste dispoziții se aplică prin analogie agenților contractuali aflați în aceeași situație. Acesta este cazul articolului 6 din anexa X la statut.

14 Articolul 6 din anexa X la statut, în versiunea anterioară intrării în vigoare a Regulamentului nr. 1023/2013, prevedea, în ceea ce privește personalul repartizat într-o țară terță:

„Funcționarii au dreptul, într-un an calendaristic, la un concediu anual de trei zile lucrătoare și jumătate pentru fiecare lună de activitate.”

15 Considerentul (27) al Regulamentului nr. 1023/2013 enunță:

„Este de dorit ca condițiile de lucru ale personalului angajat în țări terțe să fie modernizate, eficientizându-le sub aspectul costurilor și generând, în același timp, economii în această direcție. Dreptul la concediu anual ar trebui ajustat și ar trebui prevăzută posibilitatea de a include o gamă mai largă de parametri pentru stabilirea indemnizației pentru condițiile de viață, fără să fie afectat obiectivul global de a genera economii de costuri. Condițiile de acordare a indemnizației de cazare ar trebui revizuite, pentru a se ține mai bine cont de condițiile locale și pentru diminuarea sarcinii administrative.”

16 Începând cu intrarea în vigoare, la 1 ianuarie 2014, a articolului 1 punctul 70 litera (a) din Regulamentul nr. 1023/2013, articolul 6 din anexa X la statut (denumit în continuare „noul articol 6 din anexa X la statut”) prevede, în ceea ce privește funcționarii repartizați într-o țară terță:

„Funcționarii au dreptul, într-un an calendaristic, la un concediu anual de două zile lucrătoare pentru fiecare lună de activitate.

În pofida primului paragraf de la prezentul articol, funcționarii deja repartizați într-o țară terță la 1 ianuarie 2014 au dreptul la:

- trei zile lucrătoare în perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2014 și 31 decembrie 2014;
- două zile lucrătoare și jumătate în perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2015 și 31 decembrie 2015.”

Istoricul cauzei

- 17 Istoricul cauzei a fost prezentat la punctele 1-8 din hotărârea atacată. În scopul prezentei proceduri, acesta poate fi rezumat după cum urmează.
- 18 Carreras Sequeros și alții sunt funcționari sau agenți contractuali ai Comisiei. Toți au fost repartizați în țări terțe și se aflau în această situație dinainte de 1 ianuarie 2014.
- 19 Întrucât dosarele lor personale au fost actualizate pentru a ține seama de noul articol 6 al doilea paragraf prima liniuță din anexa X la statut, acestora din urmă li s-au acordat astfel 36 de zile lucrătoare de concediu anual pentru anul 2014 față de 42 în anul anterior.
- 20 Carreras Sequeros și alții au formulat reclamații între 17 februarie și 13 martie 2014. Aceste reclamații au fost respinse, după caz, de autoritatea împuternicită să facă numiri sau de autoritatea abilitată să încheie contracte de muncă prin deciziile din 23 mai 2014, toate redactate în același mod.

Acțiunea la Tribunal și hotărârea atacată

- 21 În acțiunea introdusă la Tribunal, Carreras Sequeros și alții au solicitat, ca prim capăt de cerere, declararea nelegalității noului articol 6 din anexa X la statut și, ca al doilea capăt de cerere, anularea deciziilor în litigiu de reducere a concediilor lor anuale „începând cu [anul] 2014”.
- 22 În susținerea acțiunii formulate, Carreras Sequeros și alții au invocat patru motive, întemeiate pe încălcarea naturii specifice și a finalității dreptului la concediu anual, a principiului general al egalității de tratament, a principiului protecției încrederii legitime și, respectiv, a dreptului la respectarea vieții private și de familie.
- 23 Înainte de a începe examinarea acestora, Tribunalul a precizat, în primul rând, la punctele 24-26 din hotărârea atacată, că obiectul acțiunii privea stabilirea dreptului la concediu anual pe care îl aveau Carreras Sequeros și alții numai pentru anul 2014 și că, în cadrul acestei acțiuni, se invoca nelegalitatea noului articol 6 din anexa X la statut.
- 24 În al doilea rând, Tribunalul a apreciat, la punctele 27-39 din hotărârea atacată, întinderea și admisibilitatea excepției de nelegalitate ridicate de Carreras Sequeros și alții. În această privință, după ce a amintit jurisprudența sa, Tribunalul a statuat la punctul 35 din această hotărâre că, „[a]vând în vedere legătura care unește dispozițiile tranzitorii și dispozițiile definitive, primele neavând nicio rațiune de a exista fără ultimele, și având în vedere lipsa marjei de manevră a autorității competente, trebuie să se considere, în speță, că există o legătură juridică directă între deciziile [în litigiu] și noul articol 6 primul paragraf din anexa X la statut și că, întrucât acest dintâi paragraf reprezintă forma finală a noului articol 6 al doilea paragraf prima liniuță din anexa X la statut, acesta este aplicabil cel puțin indirect deciziilor menționate deoarece era pertinent pentru adoptarea lor, în măsura în care ele se întemeiau în mod esențial pe acesta, chiar dacă el nu constituia în mod formal temeiul lor juridic”. În consecință, potrivit punctului 36 din hotărârea menționată, „deciziile [în litigiu] constituiau în [ceea ce îi privește pe Carreras Sequeros și alții] prima aplicare a noului articol 6 din anexa X la statut, cu consecința că, începând din anul 2016, aceștia urmau să beneficieze doar de 24 de zile de concediu”.

- 25 La punctul 39 din hotărârea atacată, Tribunalul a încheiat examinarea întinderii și a admisibilității excepției de nelegalitate, statuând că, „chiar dacă deciziile [în litigiu] sunt întemeiate în mod formal pe dispoziția tranzitorie privind doar anul 2014, care figurează la prima liniuță a celui de al doilea paragraf al noului articol 6 din anexa X la statut, este admisibil ca [Carreras Sequeros și alții] să conteste de asemenea, pe cale de excepție, legalitatea regimului definitiv al concediului anual stabilit la primul paragraf al articolului menționat”.
- 26 În continuare, Tribunalul a examinat primul motiv al acțiunii formulate de Carreras Sequeros și alții, întemeiat pe încălcarea naturii speciale și a finalității dreptului la concediu anual, și a concluzionat, la punctul 113 din hotărârea atacată, că acest motiv era întemeiat. În consecință, Tribunalul a admis acțiunea formulată de Carreras Sequeros și alții, fără a examina celelalte motive ale acesteia.
- 27 Pentru a ajunge la această concluzie, Tribunalul a verificat, în primul rând, la punctele 60-70 din hotărârea atacată dacă, astfel cum susțineau Carreras Sequeros și alții, era posibil să se opună Directiva 2003/88 legiuitorului Uniunii. Deși a constatat că o directivă nu este obligatorie ca atare pentru instituțiile Uniunii, Tribunalul a identificat, la punctul 61 din hotărârea menționată, trei ipoteze în care aceste instituții ar trebui totuși să țină seama de directive. În special, Tribunalul a examinat dacă Directiva 2003/88 era opozabilă legiuitorului Uniunii în măsura în care ar exprima un drept fundamental, în speță dreptul la concediu anual garantat la articolul 31 alineatul (2) din cartă.
- 28 Întemeindu-se pe Explicațiile prezidiului Convenției cu privire la Carta drepturilor fundamentale (JO 2007, C 303, p. 17), Tribunalul a considerat la punctele 69 și 70 din hotărârea atacată că, „în măsura în care Directiva 2003/88 este o expresie concretă a principiului enunțat la articolul 31 alineatul (2) din cartă [...], legiuitorul, obligat să respecte acest articol, care are aceeași valoare precum tratatele, nu putea să facă abstracție de conținutul directivei menționate”, ceea ce avea drept consecință că aplicarea noului articol 6 din anexa X la statut ar trebui să fie înlăturată în cazul în care „s-ar dovedi incompatibil cu dreptul la concediu anual, a cărui natură și finalitate reies din articolul 31 alineatul (2) din cartă interpretat în lumina Directivei 2003/88”.
- 29 În al doilea rând, procedând la verificarea, la punctele 72-96 din hotărârea menționată, a unei atingeri aduse, prin noul articol 6 din anexa X la statut, dreptului la concediu anual, Tribunalul a luat în considerare conținutul dispozițiilor Directivei 2003/88, precum și obiectivul urmărit de aceasta din urmă. Tribunalul a statuat la punctele 88 și 89 din această hotărâre că, prin natura sa, dreptul la concediu anual prevăzut la articolul 31 alineatul (2) din cartă urmărește, în principiu, să favorizeze îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă ale lucrătorilor și că împrejurarea că numărul de zile de concediu anual stabilit de noul articol 6 din anexa X la statut rămâne superior minimului impus la articolul 7 din Directiva 2003/88 nu este suficient, astfel cum pretinde Comisia, pentru a concluziona că acest nou articol nu încalcă dreptul la concediu anual.
- 30 Dimpotrivă, Tribunalul a considerat în esență, la punctele 90-96 din hotărârea atacată, că reducerea semnificativă a duratei concediului funcționarilor și al agenților repartizați în țări terțe, care a scăzut, în trei ani, de la 42 la 24 de zile, nu poate fi considerată ca fiind compatibilă cu principiul menit să favorizeze îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă ale persoanelor interesate și că amploarea reducerii astfel operate nu era atenuată de celelalte dispoziții din statut și din anexele la acesta, care constituie contextul în care se înscrie noul articol 6 din anexa X la statut. Astfel, aceste dispoziții au fost considerate de Tribunal ca fiind fie lipsite de relevanță, fie insuficiente sau marginale pentru a contrabalansa reducerea numărului de zile de concediu anual care rezultă din noul articol 6 din anexa X la statut.
- 31 În al treilea rând, Tribunalul a verificat dacă atingerea adusă dreptului la concediu anual astfel constatată putea fi justificată în mod adecvat, ceea ce a exclus, în urma examinării efectuate la punctele 98-112 din hotărârea atacată.

- 32 În special, Tribunalul a arătat la punctele 109 și 110 din hotărârea menționată că, prin reducerea concediului anual la 24 de zile lucrătoare începând cu anul 2016, nu reieșea că legiuitorul Uniunii ar fi ținut seama de împrejurarea că funcționarii și agenții repartizați în cadrul Uniunii beneficiază de un concediu de până la 30 de zile lucrătoare în funcție de vârsta și de gradul lor, nici că acest legiuitor a verificat dacă concediul de odihnă, prevăzut la articolul 8 primul paragraf din anexa X la statut, garantează ca atare oricărui funcționar și oricărui agent repartizat într-o țară terță și aflat într-o situație deosebit de dificilă o protecție suficientă a sănătății și a securității sale, în condițiile în care, în temeiul acestei dispoziții, concediul de odihnă menționat poate fi acordat doar cu titlu excepțional și trebuie să facă obiectul unei decizii speciale și motivate.
- 33 Prin urmare, Tribunalul a apreciat, la punctul 112 din hotărârea atacată, că legiuitorul Uniunii nu a verificat dacă noul articol 6 din anexa X la statut nu constituia o intervenție disproporționată în dreptul la concediu anual al funcționarilor și al agenților repartizați în țări terțe. În consecință, Tribunalul a considerat că Comisia nu se putea întemeia în mod valabil pe noul articol 6 din anexa X la statut pentru a adopta deciziile în litigiu și le-a anulat.

Concluziile părților și procedura în fața Curții

- 34 În cauza C-119/19 P, Comisia solicită Curții anularea hotărârii atacate, trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului pentru ca acesta să se pronunțe asupra motivelor al doilea-al patrulea ale acțiunii în primă instanță, precum și soluționarea odată cu fondul a cererii privind cheltuielile de judecată.
- 35 În cauza C-126/19 P, Consiliul solicită Curții admiterea recursului, soluționarea fondului cauzei și respingerea acțiunii în primă instanță ca nefondată, precum și obligarea recurenților Carreras Sequeros și alții la plata cheltuielilor de judecată suportate de Consiliu în cadrul prezentei proceduri.
- 36 La rândul lor, Carreras Sequeros și alții solicită Curții respingerea recursurilor și obligarea Comisiei și a Consiliului la plata cheltuielilor de judecată.
- 37 Parlamentul European, intervenient în primă instanță, solicită Curții admiterea recursurilor.
- 38 În conformitate cu articolul 54 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, președintele Curții a decis, la 12 martie 2019, conexarea cauzelor C-119/19 P și C-126/19 P pentru buna desfășurare a fazei scrise și a fazei orale a procedurii, precum și în vederea pronunțării hotărârii.
- 39 În conformitate cu articolul 133 alineatele (1) și (2) din Regulamentul de procedură, aplicabil recursului în temeiul articolului 190 alineatul (1) din regulamentul menționat, Comisia și Consiliul au solicitat judecarea recursurilor potrivit procedurii accelerate.
- 40 Prin Decizia din 12 martie 2019, președintele Curții a respins aceste cereri. Astfel, nici motivul întemeiat pe pretinsa insecuritate juridică care însoțește noul articol 6 din anexa X la statut, care ar decurge din hotărârea atacată, nici cel întemeiat pe numărul de funcționari potențial vizați de consecințele care trebuie deduse din hotărârea menționată nu pot constitui, ca atare, împrejurări excepționale de natură să justifice judecarea unei cauze potrivit procedurii accelerate (a se vedea în acest sens Ordonanța din 7 aprilie 2016, Consiliul/Front Polisario, C-104/16 P, nepublicată, EU:C:2016:232, punctul 7 și jurisprudența citată). O apreciere identică se impune în ceea ce privește inconvenientele de natură administrativă referitoare la gestionarea personalului aflat în delegație în țările terțe, invocate de asemenea în susținerea cererii Comisiei.
- 41 Cu toate acestea, având în vedere importanța cauzelor C-119/19 P și C-126/19 P pentru Uniune și pentru instituțiile sale, președintele Curții a decis ca aceste cauze să fie tratate cu prioritate, în temeiul articolului 53 alineatul (3) din Regulamentul de procedură.

- 42 Prin înscrisul depus la 30 aprilie 2019, Consiliul a introdus un recurs incident în cauza C-119/19 P.
- 43 Carreras Sequeros și alții solicită respingerea acestui recurs incident și obligarea Consiliului la plata cheltuielilor de judecată.
- 44 Prin înscrisul depus la 20 mai 2019, Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE) a formulat o cerere de intervenție în cauza C-119/19 P, în susținerea concluziilor Comisiei.
- 45 Prin Ordonanța din 29 iulie 2019, Comisia/Carreras Sequeros și alții (C-119/19 P, nepublicată, EU:C:2019:658), președintele Curții a respins această cerere.

Cu privire la recursuri

- 46 Recursurile se întemeiază în esență pe trei motive.

Cu privire la primul motiv al recursurilor principal și incident ale Consiliului, întemeiat pe erori de drept care au viciat întinderea competenței Tribunalului în examinarea acțiunii

- 47 Acest motiv se împarte în două aspecte.

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe o eroare de drept în lipsa recalificării obiectului acțiunii în primă instanță

– Argumentația părților

- 48 Potrivit Consiliului, căruia i se alătură Comisia în răspunsurile sale la recursurile principal și incident ale Consiliului, Tribunalul a statuat în mod eronat, la punctul 26 din hotărârea atacată și în dispozitivul acesteia, că deciziile în litigiu nu au stabilit numărul de zile de concediu anual pentru anul 2014, în temeiul noului articol 6 al doilea paragraf prima liniuță din anexa X la statut, ci o reducere a numărului de zile de concediu anual.
- 49 Or, în opinia Consiliului, revenea Tribunalului obligația să califice în mod corect obiectul acțiunii, astfel cum este competent. Lipsa unei astfel de recalificări a obiectului acțiunii ar fi produs, potrivit Consiliului, o dublă consecință prejudiciabilă.
- 50 Pe de o parte, aceasta ar fi determinat Tribunalul să oblige Comisia să restabilească numărul de zile de concediu anual la care ar fi avut dreptul Carreras Sequeros și alții înainte de modificarea statutului. Or, Consiliul amintește, referindu-se printre altele la Ordonanța din 26 octombrie 1995, Pevasa și Inpesca/Comisia (C-199/94 P și C-200/94 P, EU:C:1995:360, punctul 24), că instanța Uniunii nu este competentă să adreseze somații administrației și nici să impună o executare specială a hotărârii sale. În plus, nu ar mai exista un temei juridic care să permită Comisiei să ia măsurile pe care le-ar presupune executarea dispozitivului hotărârii atacate, întrucât articolul 6 din anexa X la statut, în versiunea anterioară intrării în vigoare a Regulamentului nr. 1023/2013, a fost abrogat de acesta din urmă.
- 51 Pe de altă parte, Consiliul susține că anularea deciziilor în litigiu privind „reducerea”, pentru anul 2014, a numărului de zile de concediu anual modifică numărul de zile de concediu care pot fi atribuite funcționarilor și agenților în cauză și, prin urmare, însăși substanța deciziilor în litigiu. Hotărârea atacată ar substitui, așadar, decizii prin care se stabilește la 36 numărul de zile de concediu anual la care au dreptul Carreras Sequeros și alții cu alte decizii prin care acest număr este stabilit, pentru anul 2014, la 42. Tribunalul ar fi procedat astfel la o reformare a deciziilor în litigiu, ceea ce l-a condus la a-și depăși competențele.

52 Carreras Sequeros și alții resping argumentele prezentate de Consiliu.

– *Aprecierea Curții*

- 53 Trebuie observat că, deși, la punctul 25 din hotărârea atacată, Tribunalul a rezumat obiectul celui de al doilea capăt de cerere formulat de Carreras Sequeros și alții în sensul că viza anularea deciziilor în litigiu prin care s-a efectuat o „reducere” a dreptului lor la concediu anual începând cu anul 2014, din cuprinsul punctului 27 din hotărârea menționată reiese în special că Tribunalul a calificat deciziile în litigiu în sensul că „au stabilit numai numărul de zile de concediu anual pentru anul 2014”. Consiliul efectuează, așadar, o interpretare cel puțin parțial eronată a motivelor hotărârii atacate.
- 54 În plus, împrejurarea că punctul 1 din dispozitivul hotărârii atacate declară anularea deciziilor menționate „privind reducerea” pentru anul 2014 a numărului de zile de concediu anual deținute de Carreras Sequeros și alții nu implică nicidecum că, dincolo de eventuala inexactitate formală a acestei sintagme, Tribunalul nu ar fi respectat obiectul litigiului dedus judecății sale sau ar fi obligat Comisia să procedeze la o anumită executare a hotărârii atacate.
- 55 Astfel, pe de o parte, în ceea ce privește obiectul litigiului, trebuie arătat că Consiliul nu contestă constatarea făcută de Tribunal la punctele 32 și 33 din hotărârea atacată potrivit căreia, în esență, autoritatea competentă nu dispunea de nicio marjă de manevră pentru a stabili numărul de zile de concediu anual în urma intrării în vigoare, la 1 ianuarie 2014, a noului articol 6 din anexa X la statut, ceea ce a condus, pentru Carreras Sequeros și alții, la o reducere cu șase zile a duratei concediului lor anual pentru anul 2014 în raport cu cea pentru anul 2013, în aplicarea noului articol 6 al doilea paragraf prima liniuță din anexa X la statut.
- 56 Pe de altă parte, în ceea ce privește afirmația Consiliului potrivit căreia Tribunalul și-ar fi depășit competențele în măsura în care ar fi pronunțat în privința Comisiei somații referitoare la modalitățile de executare a hotărârii atacate, trebuie amintit că, atunci când Tribunalul anulează un act al unei instituții, aceasta din urmă este obligată, în temeiul articolului 266 TFUE, să ia măsurile impuse de executarea hotărârii Tribunalului.
- 57 Articolul 266 TFUE nu precizează însă natura măsurilor care trebuie luate de instituția în cauză în vederea unei asemenea executări, astfel încât revine acestei instituții sarcina de a le identifica (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 iunie 2016, Comisia/McBride și alții, C-361/14 P, EU:C:2016:434, punctele 52 și 53). În plus, articolul 266 TFUE nu obligă instituția emitentă a actului anulat decât în limitele a ceea ce este necesar pentru a asigura executarea hotărârii de anulare (Hotărârea din 6 martie 2003, Interporc/Comisia, C-41/00 P, EU:C:2003:125, punctul 30).
- 58 Or, contrar celor susținute de Consiliu, din hotărârea atacată nu rezultă nicidecum că, dincolo de anularea deciziilor în litigiu pe care a pronunțat-o, Tribunalul ar fi obligat Comisia, cu încălcarea articolului 266 TFUE, să le substituie pe acestea cu noi decizii care le-ar acorda reclamanților în primă instanță Carreras Sequeros și alții, pentru anul 2014, numărul de zile de concediu anual pe care le puteau pretinde înainte de modificarea statutului efectuată prin Regulamentul nr. 1023/2013.
- 59 În plus, întrucât Tribunalul s-a limitat la a anula deciziile în litigiu, nu i se poate imputa că a procedat la modificarea acestora.
- 60 De altfel, din înscrisurile Comisiei, precum și din cele depuse de Carreras Sequeros și alții reiese că, fără a aduce atingere prezentei proceduri de recurs, această instituție a identificat mai multe modalități de executare a hotărârii atacate, printre care o eventuală compensație financiară acordată către Carreras Sequeros și alții.

- 61 Rezultă că primul aspect al primului motiv al recursurilor principal și incident ale Consiliului trebuie respins ca fiind nefondat.

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe erori de drept referitoare la admisibilitatea și la întinderea excepției de nelegalitate ridicate în primă instanță

– Argumentația părților

- 62 Consiliul, susținut de Comisie și de Parlament, impută Tribunalului că nu a respectat întinderea competenței sale declarând admisibilă excepția de nelegalitate ridicată de Carreras Sequeros și alții, care viza întregul regim de concediu anual prevăzut la noul articol 6 din anexa X la statut, inclusiv faza sa definitivă aplicabilă începând cu anul 2016, iar nu doar dispoziția pusă în aplicare prin deciziile în litigiu, și anume noul articol 6 al doilea paragraf prima liniuță din respectiva anexă la statut.
- 63 În opinia Consiliului, întrucât deciziile în litigiu au fost adoptate în temeiul articolului 6 al doilea paragraf prima liniuță din anexa X la statut, excepția de nelegalitate nu putea viza decât această dispoziție, întrucât Comisia nu a aplicat, în speță, în mod direct sau indirect, articolul 6 primul paragraf din anexa X menționată.
- 64 Consiliul arată, în această privință, că faptul de a înlătura articolul 6 primul paragraf din anexa X la statut, aplicabil de la 1 ianuarie 2016, nu poate avea un efect asupra legalității deciziilor în litigiu prin care se stabilește numărul de zile de concediu anual pentru anul 2014, care fac obiectul acțiunii în anulare. Împrejurarea că o dispoziție poate fi aplicată în mod ipotetic unui funcționar nu poate justifica posibilitatea acestuia din urmă de a-i contesta legalitatea în temeiul articolului 277 TFUE, cu excepția cazului în care s-ar permite unei părți să conteste aplicabilitatea vreunui act cu caracter general în cadrul oricărui tip de acțiune, ceea ce jurisprudența ar interzice. Tribunalul ar fi denaturat astfel jurisprudența referitoare la admisibilitatea și la aplicabilitatea unei excepții de nelegalitate, astfel cum fusese totuși citată în mod corect la punctele 30 și 31 din hotărârea atacată.
- 65 Carreras Sequeros și alții consideră că argumentele invocate de Consiliu trebuie respinse.

– Aprecierea Curții

- 66 În temeiul articolului 277 TFUE, în cazul unui litigiu privind un act cu caracter general adoptat de o instituție, un organ, un oficiu sau o agenție a Uniunii, orice parte se poate prevala de motivele prevăzute la articolul 263 al doilea paragraf TFUE pentru a invoca în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene inaplicabilitatea acestui act.
- 67 Această dispoziție constituie expresia unui principiu general care asigură oricărei părți dreptul de a contesta, pe cale incidentă, în vederea obținerii anulării unei decizii care îi este adresată, validitatea actelor cu caracter general care constituie temeiul unei astfel de decizii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 martie 1979, Simmenthal/Comisia, 92/78, EU:C:1979:53, p. 777, punctul 39, precum și Hotărârea din 19 ianuarie 1984, Andersen și alții/Parlamentul, 262/80, EU:C:1984:18, punctul 6).
- 68 Întrucât scopul articolului 277 TFUE nu este de a permite unei părți să conteste aplicabilitatea vreunui act cu caracter general în cadrul oricărui tip de acțiune, actul a cărui nelegalitate este invocată trebuie să fie aplicabil, direct sau indirect, în speța care face obiectul acțiunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 iulie 1966, Italia/Consiliul și Comisia, 32/65, EU:C:1966:42, p. 563, 594).
- 69 Astfel, cu ocazia unei acțiuni în anulare formulate împotriva unor decizii individuale, Curtea a admis că pot face în mod valabil obiectul unei excepții de nelegalitate dispozițiile unui act cu aplicabilitate generală care constituie temeiul deciziilor menționate (a se vedea în acest sens în special Hotărârea din

28 octombrie 1981, Krupp Stahl/Comisia, 275/80 și 24/81, EU:C:1981:247, punctul 32, precum și Hotărârea din 11 iulie 1985, Salerno și alții/Comisia și Consiliul, 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 și 10/84, nepublicată, EU:C:1985:318, punctul 36) sau care au o legătură juridică directă cu astfel de decizii (a se vedea în acest sens în special Hotărârea din 31 martie 1965, Macchiorlati Dalmas/Înalta Autoritate, 21/64, EU:C:1965:30, p. 227, 245, Hotărârea din 9 septembrie 2003, Kik/OAPI, C-361/01 P, EU:C:2003:434, punctul 76, precum și Hotărârea din 28 iunie 2005, Dansk Rørindustri și alții/Comisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P și C-213/02 P, EU:C:2005:408, punctul 237).

- 70 În schimb, Curtea a statuat că este inadmisibilă o excepție de nelegalitate îndreptată împotriva unui act cu aplicabilitate generală a cărui decizie individuală atacată nu constituie o măsură de aplicare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 octombrie 2000, Consiliul/Chvatal și alții, C-432/98 P și C-433/98 P, EU:C:2000:545, punctul 33).
- 71 În speță, Consiliul susține că, la punctul 35 din hotărârea atacată, Tribunalul, pe de o parte, a calificat în mod eronat drept „legătură juridică directă” raportul existent între deciziile în litigiu și noul articol 6 primul paragraf din anexa X la statut și, pe de altă parte, a considerat în mod eronat că, întrucât acest prim paragraf era rezultatul noului articol 6 al doilea paragraf prima liniuță din anexa menționată, era cel puțin în mod indirect aplicabil deciziilor menționate.
- 72 Această argumentație nu poate fi admisă.
- 73 Astfel, este cert că deciziile în litigiu se întemeiază pe noul articol 6 al doilea paragraf prima liniuță din anexa X la statut, care constituie doar o dispoziție tranzitorie care organizează trecerea progresivă către regimul definitiv al concediului anual instituit prin primul paragraf al acestui articol, în special pentru a evita sau pentru a atenua efectele unei modificări abrupte a regimului anterior pentru membrii personalului în cauză, deja repartizați într-o țară terță la 1 ianuarie 2014, precum Carreras Sequeros și alții.
- 74 Întrucât însăși natura unei perioade tranzitorii este de a organiza trecerea progresivă de la un regim la altul, astfel cum a constatat în mod întemeiat Tribunalul la punctul 34 din hotărârea atacată, din respectiva constatare acesta a dedus, prin urmare, fără a săvârși o eroare de drept, existența unei legături între cele două paragrafe ale noului articol 6 din anexa X la statut. Astfel, perioada tranzitorie prevăzută la articolul 6 al doilea paragraf din anexa X la statut nu se justifică decât prin adoptarea regimului definitiv instituit de primul paragraf al articolului menționat.
- 75 În aceste condiții, Tribunalul a dedus în mod întemeiat, la punctele 35 și 39 din hotărârea atacată, că deciziile în litigiu constituie măsuri de aplicare a regimului instituit, începând cu 1 ianuarie 2014, prin articolul 6 din anexa X la statut și au o legătură juridică directă cu acest regim, astfel încât Carreras Sequeros și alții puteau invoca nelegalitatea regimului definitiv de concediu anual stabilit la articolul 6 primul paragraf din anexa X la statut.
- 76 Trebuie adăugat că interpretarea contrară, susținută de Consiliu, ar avea ca efect, în vederea examinării excepției de nelegalitate a regimului de concediu anual stabilit începând cu 1 ianuarie 2014, divizarea în mod artificial a perioadei definitive și a perioadelor tranzitorii ale acestui regim care este unul și același.
- 77 Prin urmare, trebuie respins ca nefondat al doilea aspect al primului motiv al recursurilor principal și incident ale Consiliului, precum și, în consecință, primul motiv în totalitate.

Cu privire la primul motiv de recurs al Comisiei și la al doilea motiv al recursurilor principal și incident ale Consiliului, întemeiate pe erori de drept în interpretarea articolului 31 alineatul (2) din cartă și a Directivei 2003/88, precum și pe constatarea unei atingeri aduse dreptului la concediu anual plătit

- 78 În susținerea acestor motive, îndreptate împotriva aprecierilor Tribunalului care figurează la punctele 61-97 din hotărârea atacată, Comisia și Consiliul dezvoltă în esență patru aspecte.

Cu privire la primele două aspecte, întemeiate pe o eroare de drept în ceea ce privește posibilitatea invocării directivelor împotriva instituțiilor Uniunii și, respectiv, pe o definiție eronată a domeniului de aplicare al dreptului la concediu anual plătit, prevăzut la articolul 31 alineatul (2) din cartă interpretat în lumina Directivei 2003/88

– Argumentația părților

- 79 Prin intermediul primului aspect, Consiliul impută Tribunalului că a identificat, la punctul 61 din hotărârea atacată, trei ipoteze în care o directivă adresată statelor membre poate fi invocată împotriva instituțiilor Uniunii, ceea ce ar încălca principiul potrivit căruia un astfel de act nu poate impune, ca atare, obligații acestor instituții în raporturile lor cu propriul personal, cu singura rezervă a nuanței, foarte relativă, care rezultă din cuprinsul punctelor 40 și 46 din Hotărârea din 19 septembrie 2013, Reexaminare Comisia/Strack (C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570).
- 80 Potrivit Consiliului, niciuna dintre cele trei ipoteze menționate de Tribunal nu este de natură să justifice posibilitatea de a invoca Directiva 2003/88 față de instituțiile Uniunii. În plus, din hotărârea atacată nu ar reieși în mod clar ce ipoteză în care există posibilitatea de a invoca directiva a intenționat Tribunalul să aplice în speță și nici gradul până la care afirmațiile de la punctul 61 din hotărârea menționată susțin dispozitivul acesteia.
- 81 În răspunsul său la recursul incident al Consiliului, Comisia consideră că este dificil să se înțeleagă dacă punctul 61 din hotărârea atacată servește drept temei pentru concluziile potrivit cărora Directiva 2003/88 ar fi opozabilă legiuitorului Uniunii, iar articolul 31 alineatul (2) din cartă ar trebui interpretat în lumina directivei menționate. Cu toate acestea, în cazul în care Curtea ar aprecia că raționamentul pe fond al Tribunalului se întemeiază pe condițiile în care directivele pot fi invocate față de instituțiile Uniunii, astfel cum au fost indicate la punctul 61 din hotărârea atacată, Comisia precizează că, asemenea Consiliului, contestă și acest aspect.
- 82 Prin intermediul celui de al doilea aspect, Comisia și Consiliul, la care se alătură Parlamentul, arată că legiuitorul Uniunii nu poate fi ținut, astfel cum Tribunalul ar fi considerat în mod eronat la punctele 69-72 din hotărârea atacată, de întregul conținut al Directivei 2003/88 și că aceasta nu poate fi integrată în dreptul primar.
- 83 Astfel, potrivit Comisiei, numai esența articolului 7 din Directiva 2003/88, ca normă de protecție minimă, iar nu ansamblul dispozițiilor acestei directive, poate fi luată în considerare, conform jurisprudenței Curții, în cadrul controlului incident al legalității unei dispoziții din statut privind dreptul la concediu anual în lumina articolului 31 alineatul (2) din cartă.
- 84 Consiliul adaugă că, în speță, Tribunalul a denaturat domeniul de aplicare al articolului 52 alineatul (7) din cartă printr-un sofism care conduce la controlul legalității Regulamentului nr. 1023/2013, care a introdus noul articol 6 din anexa X la statut, în lumina dispozițiilor Directivei 2003/88, prin integrarea acesteia din urmă în dreptul primar, cu încălcarea ierarhiei normelor.

85 Potrivit Comisiei și Consiliului, această eroare de drept este cu atât mai vădită cu cât a determinat Tribunalul ca, la punctele 73-83 din hotărârea atacată, să examineze legalitatea noului articol 6 din anexa X la statut în lumina articolelor 14 și 23 din Directiva 2003/88, în condițiile în care respectivele dispoziții nu pot fi luate în considerare. În această privință, Comisia amintește că articolul 336 TFUE conferă legiuitorului Uniunii tocmai competența de a stabili normele aplicabile raporturilor de muncă dintre personalul instituțiilor Uniunii și acestea. Astfel, dreptul primar însuși este cel care ar fi acordat acestor instituții competența de a decide dreptul aplicabil propriului personal, fără a-l plasa pe acesta din urmă sub imperiul altor dispoziții de drept derivat.

86 Carreras Sequeros și alții susțin că aceste două aspecte sunt inoperante și, în orice caz, nefondate.

– *Aprecierea Curții*

87 După ce a amintit, la punctul 60 din hotărârea atacată, că nu se poate considera că dispozițiile Directivei 2003/88 impun, ca atare, obligații instituțiilor Uniunii în raporturile lor cu personalul, Tribunalul a identificat, la punctul 61 din hotărârea menționată, trei ipoteze în care instituțiile nu pot „exclde ca normele sau principiile formulate în această directivă să poată fi invocate împotriva [lor]”.

88 În primul rând, Tribunalul a arătat că situația se regăsește atunci când aceste norme și principii „însele apar numai ca expresie specifică a normelor fundamentale ale tratatului și a principiilor generale care se impun direct instituțiilor respective”. În al doilea rând, Tribunalul a considerat că „o directivă ar putea să dea naștere unor obligații în sarcina unei instituții atunci când aceasta, în cadrul autonomiei sale organizatorice și în limitele statutului, a intenționat să execute o anumită obligație prevăzută de o directivă sau în cazul în care un act de aplicabilitate generală internă face trimitere el însuși în mod expres la măsurile adoptate de legiuitorul Uniunii în temeiul tratatelor”. În sfârșit, în al treilea rând, Tribunalul a apreciat că „instituțiile trebuie, în conformitate cu obligația de loialitate care incumbă acestora, să țină seama, în conduita lor în calitate de angajator, de prevederile legislative adoptate la nivelul Uniunii”.

89 Fără a fi necesar să se statueze la modul general cu privire la exactitatea identificării, efectuată de Tribunal la punctul 61 din hotărârea atacată, a trei ipoteze distincte în care o directivă poate fi invocată împotriva unei instituții a Uniunii, trebuie mai întâi să se observe, în ceea ce privește Directiva 2003/88, singura în discuție în prezenta cauză, că Tribunalul a înlăturat, la punctul 64 din această hotărâre, argumentul avansat de Carreras Sequeros și alții potrivit căruia articolul 1e alineatul (2) din statut constituia un act de aplicabilitate generală internă care face trimitere la această directivă. Procedând astfel, Tribunalul a exclus, după cum reiese în mod explicit din cuprinsul acestui punct 64, posibilitatea ca Carreras Sequeros și alții să invoce articolul 1e alineatul (2) din statut și directiva menționată pentru ca noul articol 6 din anexa X la statut să fie declarat inaplicabil pe cale incidentă.

90 În consecință, în măsura în care Consiliul critică a doua ipoteză evidențiată de Tribunal la punctul 61 din hotărârea atacată, întrucât aprecierea care se raportează la aceasta nu susține dispozitivul hotărârii menționate, este necesar ca argumentul Consiliului să fie respins ca inoperant.

91 În continuare, din niciun motiv al hotărârii atacate nu reiese că Tribunalul ar fi aplicat a treia ipoteză pe care a identificat-o la punctul 61 din hotărârea menționată și care este amintită la punctul 88 din prezenta hotărâre. Prin urmare, în măsura în care se raportează la această a treia ipoteză, argumentul Consiliului este de asemenea inoperant.

92 În sfârșit, în ceea ce privește prima ipoteză în care Directiva 2003/88 poate fi invocată împotriva unei instituții a Uniunii, identificată la punctul 61 din hotărârea atacată, potrivit căreia această directivă în ansamblul său ar fi expresia specifică a unor norme fundamentale ale tratatului și a unor principii generale, această ipoteză a fost luată în considerare de Tribunal în special la punctele 69-83 din hotărârea menționată.

- 93 Cu toate acestea, este suficient să se arate că dispozitivul hotărârii atacate nu se întemeiază pe considerațiile care figurează la punctele 69-83 din această hotărâre, ci pe motivele expuse la punctele 84-113 din hotărârea menționată, prin care Tribunalul a constatat existența unei atingeri nejustificate aduse dreptului la concediu anual plătit pe care îl aveau Carreras Sequeros și alții, întemeiată pe încălcarea naturii și a finalității acestui drept, prevăzut la articolul 31 alineatul (2) din cartă.
- 94 Prin urmare, primele două aspecte ale primului motiv de recurs al Comisiei și ale celui de al doilea motiv al recursurilor principal și incident ale Consiliului trebuie respinse ca inoperante.

Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe o eroare de drept în ceea ce privește natura și finalitatea dreptului consacrat la articolul 31 alineatul (2) din cartă

– Argumentația părților

- 95 Comisia și Consiliul arată că afirmația Tribunalului, conținută la punctul 88 din hotărârea atacată, potrivit căreia dreptul la concediu anual prevăzut la articolul 31 alineatul (2) din cartă urmărește să favorizeze îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă ale lucrătorilor este eronată.
- 96 O astfel de finalitate nu ar fi menționată la acest articol, al cărui titlu ar viza numai „[c]ondiții[le] de muncă echitabile și corecte”. Astfel cum s-a amintit în jurisprudența Curții, citată la punctul 84 din hotărârea atacată, finalitatea dreptului la concediu anual ar fi, potrivit acestor instituții, de a beneficia de o perioadă de destindere și de recreere.
- 97 Comisia adaugă că obiectivul unei îmbunătățiri a condițiilor de viață și de muncă ale persoanelor interesate nu decurge nici dintr-o interpretare a articolului 31 alineatul (2) din cartă în lumina Directivei 2003/88, așa cum a considerat Tribunalul la punctul 70 din hotărârea atacată. Astfel, nimic nu ar justifica includerea în conținutul dreptului la concediu anual, garantat la articolul 31 alineatul (2) din cartă, a dispozițiilor Directivei 2003/88, altele decât articolul 7 din aceasta.
- 98 Trimiterile la articolele 151 și 153 TFUE, care figurează la punctul 85 din hotărârea atacată, care urmăresc, desigur, obiective de politică socială a Uniunii, nu ar schimba cu nimic situația. Aceste dispoziții ar fi lipsite de relevanță în speță, întrucât ar fi vorba despre aprecierea compatibilității cu articolul 31 alineatul (2) din cartă a unui act legislativ adoptat în temeiul articolului 336 TFUE.
- 99 În sfârșit, afirmația Tribunalului, cuprinsă la punctul 90 din hotărârea atacată, potrivit căreia reducerea numărului de zile de concediu anual, operată prin noul articol 6 din anexa X la statut, nu poate fi considerată compatibilă cu principiul prin care se urmărește favorizarea îmbunătățirii condițiilor de viață și de muncă ale persoanelor interesate ar fi eronată și din alte două motive.
- 100 Pe de o parte, potrivit Comisiei, din nicio hotărâre a Curții nu ar reieși că îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă constituie, în sine, expresia specifică a unei norme fundamentale a tratatelor sau a unui principiu general. Dimpotrivă, Curtea ar fi admis, în Hotărârea din 22 decembrie 2008, Centeno Mediavilla și alții/Comisia (C-443/07 P, EU:C:2008:767, punctele 60 și 99), că, atunci când legiuitorul acționează în temeiul articolului 336 TFUE, drepturile funcționarilor pot fi modificate în orice moment, chiar dacă dispozițiile modificate sunt mai puțin favorabile decât cele anterioare.
- 101 Pe de altă parte, în opinia Consiliului, problema nu ar fi dacă reducerea numărului de zile de concediu anual este compatibilă cu principiul îmbunătățirii condițiilor de viață și de muncă, ci dacă numărul de zile de concediu anual la care au dreptul funcționarii și agenții Uniunii aduce atingere dreptului lor la concediu anual, sănătății și securității lor.

- 102 Or, potrivit Comisiei și Consiliului, noul articol 6 din anexa X la statut respectă substanța dreptului la concediu anual plătit, astfel cum este garantat la articolul 31 alineatul (2) din cartă, întrucât numărul de zile de concediu anual acordat de acest nou articol 6, și anume 24 de zile începând cu 1 ianuarie 2016, rămâne superior minimului de patru săptămâni, și anume 20 de zile, impus la articolul 7 din Directiva 2003/88. O reducere a numărului de zile de concediu anual în această măsură nu poate fi considerată nelegală în sine, contrar celor statuate de Tribunal la punctul 90 din hotărârea atacată.
- 103 Parlamentul subscrie la această analiză. Acesta adaugă că, din moment ce funcționarii și agenții în cauză dispun de un număr suficient de zile de concediu, în speță superior cerințelor minime în vigoare în Uniune, chiar și după modificarea anexei X la statut de către legiuitorul Uniunii, dreptul fundamental la concediu anual plătit nu este încălcat.
- 104 Carreras Sequeros și alții susțin mai întâi că, în cadrul prezentelor recursuri, instituțiile în cauză nu explică în mod clar în ce măsură argumentația lor ar trebui să conducă la anularea hotărârii atacate. Astfel, presupunând chiar că articolul 31 alineatul (2) din cartă nu urmărește să favorizeze îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă ale lucrătorilor, nu este mai puțin adevărat că acesta vizează în mod incontestabil să amelioreze protecția sănătății și a securității lucrătorilor, în sensul articolului 153 alineatul (1) TFUE.
- 105 Or, Tribunalul ar fi statuat că s-ar aduce atingere acestui principiu esențial al dreptului social al Uniunii dacă legiuitorul acesteia din urmă ar fi autorizat să reducă semnificativ durata concediului anual plătit fără a demonstra că a realizat efectiv un just echilibru al intereselor în cauză. Prin urmare, potrivit argumentației prezentate de Carreras Sequeros și alții, Tribunalul a decis în mod corect că reducerea dreptului la concediu anual plătit al agenților repartizați în țările terțe era disproporționată.
- 106 Carreras Sequeros și alții adaugă că hotărârea atacată se înscrie în contextul jurisprudenței Curții (Hotărârea din 6 noiembrie 2018, Bauer și Willmeroth, C-569/16 și C-570/16, EU:C:2018:871, punctele 81-84) potrivit căreia lucrătorii au dreptul la un concediu anual plătit a cărui durată trebuie să fie armonizată în mod progresiv și, așadar, în vederea îmbunătățirii condițiilor de viață și de muncă. Articolul 31 alineatul (2) din cartă nu poate primi o interpretare diferită a principiului pe care se presupune că îl reflectă.
- 107 Pe de altă parte, instituțiile Uniunii ar deduce în mod eronat din hotărârea atacată un pretins „principiu al menținerii nivelului de protecție” chiar în condițiile în care, la punctul 90 din hotărârea menționată, Tribunalul ar fi statuat în mod explicit contrariul. Din această hotărâre ar reieși astfel că singura limită pe care Tribunalul o impune legiuitorului Uniunii atunci când are în vedere să reducă durata concediului anual este ca acesta să realizeze cel puțin un just echilibru al intereselor în cauză.
- 108 În speță, potrivit argumentației prezentate de Carreras Sequeros și alții, considerentele Regulamentului nr. 1023/2013 nu reflectă nicidecum vreo luare în considerare a naturii specifice și a finalității dreptului fundamental la concediu anual plătit, astfel încât Tribunalul a admis în mod întemeiat excepția lor de nelegalitate. În plus, această limită impusă instituțiilor Uniunii ar fi conformă cu obligația de motivare prevăzută la articolul 296 TFUE.

– *Aprecierea Curții*

- 109 După cum rezultă din cuprinsul punctelor 84-97 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat că, prin adoptarea noului articol 6 din anexa X la statut, care reduce în mod semnificativ numărul de zile de concediu anual al funcționarilor și al agenților repartizați în țări terțe, legiuitorul Uniunii a adus atingere dreptului la concediu anual, astfel cum este protejat prin articolul 31 alineatul (2) din cartă, chiar dacă numărul de zile de concediu anual stabilit de acest nou articol 6 ar rămâne, în orice caz, superior duratei concediului anual minim de patru săptămâni prevăzute la articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/88.

- 110 În această privință, trebuie amintit că, pe de o parte, astfel cum reiese din articolul 51 alineatul (1) din cartă, dispozițiile sale se adresează în special instituțiilor Uniunii, care sunt, în consecință, obligate să respecte drepturile pe care aceasta le consacră. Pe de altă parte, întrucât articolul 31 alineatul (2) din cartă are, conform articolului 6 alineatul (1) primul paragraf TUE, aceeași valoare juridică cu cea a dispozițiilor tratatelor, respectarea acestuia este obligatorie pentru legiuitorul Uniunii în special atunci când acesta adoptă un act cum este statutul în temeiul articolului 336 TFUE (Hotărârea din 19 septembrie 2013, Reexaminare Comisia/Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, punctele 39 și 58).
- 111 Articolul 31 alineatul (2) din cartă consacră, în beneficiul oricărui lucrător, dreptul la o perioadă de concediu anual plătit, însă nu precizează durata exactă a acestei perioade (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 noiembrie 2018, Bauer și Willmeroth, C-569/16 și C-570/16, EU:C:2018:871, punctul 85, precum și Hotărârea din 6 noiembrie 2018, Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, punctul 74). În consecință, astfel cum a arătat doamna avocată generală la punctul 64 din concluzii, dreptul fundamental la concediu anual plătit consacrat de această dispoziție din cartă impune, cel puțin în ceea ce privește durata acestui concediu, o precizare normativă.
- 112 Potrivit explicațiilor aferente articolului 31 din cartă, care, în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) al treilea paragraf TUE și cu articolul 52 alineatul (7) din cartă, trebuie luate în considerare pentru interpretarea acesteia din urmă, articolul 31 alineatul (2) din cartă se inspiră din Directiva 93/104/CE a Consiliului din 23 noiembrie 1993 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru (JO 1993, L 307, p. 18), care a fost înlocuită și codificată prin Directiva 2003/88 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 septembrie 2013, Reexaminare Comisia/Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, punctele 27, 28 și 39, precum și Hotărârea din 6 noiembrie 2018, Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, punctele 52 și 53).
- 113 În aceste condiții, dreptul la concediu anual plătit ca principiu esențial și imperativ al dreptului social al Uniunii, consacrat la articolul 31 alineatul (2) din cartă, își are de asemenea originea, potrivit aceluiași explicații, în diferite instrumente, fie elaborate de statele membre la nivelul Uniunii, precum Carta comunitară a drepturilor sociale fundamentale ale lucrătorilor, fie la care statele membre respective au cooperat sau au aderat, precum Carta socială europeană, la care toate statele membre sunt părți, aceste două instrumente fiind menționate la articolul 151 TFUE (a se vedea în acest sens printre altele Hotărârea din 19 septembrie 2013, Reexaminare Comisia/Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, punctele 26 și 27, precum și Hotărârea din 6 noiembrie 2018, Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, punctele 70-73).
- 114 Mai precis, explicațiile aferente articolului 31 alineatul (2) din cartă amintesc că această dispoziție se întemeiază pe articolul 2 din Carta socială europeană, precum și pe punctul 8 din Carta comunitară a drepturilor sociale fundamentale ale lucrătorilor, care afirmă ambele dreptul oricărui lucrător la concediu anual plătit, articolul 2 din Carta socială europeană garantând acordarea unui astfel de concediu pentru o durată de minimum patru săptămâni.
- 115 Astfel, din explicațiile aferente articolului 31 alineatul (2) din cartă rezultă că referirea pe care acestea o fac la Directiva 2003/88 nu face trimitere, după cum a apreciat în mod eronat Tribunalul la punctele 69-83 din hotărârea atacată, la această directivă în ansamblul său, care are, în plus, un obiect mai larg decât drepturile consacrate la articolul 31 alineatul (2) din cartă, ci la dispozițiile acestei directive care reflectă și precizează dreptul fundamental la o perioadă anuală de concediu plătit, consacrat de această dispoziție din cartă. Potrivit jurisprudenței Curții, aceasta este situația articolului 7 alineatul (1) din Directiva 2003/88, care prevede un drept la concediu anual plătit de cel puțin patru săptămâni (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 octombrie 2018, Dicu, C-12/17, EU:C:2018:799, punctele 24 și 25, precum și Hotărârea din 13 decembrie 2018, Hein, C-385/17, EU:C:2018:1018, punctele 22 și 23).

- 116 În această privință, astfel cum confirmă articolul 1e alineatul (2) din statut și cum admit instituțiile Uniunii în prezentele recursuri, cerințele minime ale articolului 7 alineatul (1) din Directiva 2003/88, în măsura în care garantează oricărui lucrător beneficiul unui concediu anual plătit de cel puțin patru săptămâni, fac parte integrantă din statut și trebuie, sub rezerva dispozițiilor mai favorabile cuprinse în acesta, să fie aplicate funcționarilor și agenților instituțiilor Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 septembrie 2013, Reexaminare Comisia/Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, punctele 51 și 56).
- 117 O dispoziție precum articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/88, care precizează, în dreptul Uniunii, durata minimă a perioadei anuale de concediu plătit la care are dreptul orice lucrător, aliniindu-se în acest scop la durata prevăzută la articolul 2 din Carta socială europeană pe care se întemeiază de asemenea dreptul fundamental la concediu anual plătit, consacrat la articolul 31 alineatul (2) din cartă, nu poate, prin însăși natura sa, să constituie o atingere adusă acestui drept fundamental. Astfel, articolul 7 alineatul (1) din directiva menționată se limitează la a concretiza acest drept fundamental.
- 118 În consecință, nu se poate considera că o dispoziție din dreptul Uniunii care, asemenea noului articol 6 din anexa X la statut, asigură lucrătorilor un drept la concediu anual plătit cu o durată mai mare decât cele patru săptămâni minime prevăzute la articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/88 constituie o atingere adusă dreptului fundamental la concediu anual plătit.
- 119 În această privință, trebuie subliniat că, în temeiul noului articol 6 al doilea paragraf din anexa X la statut, numărul de zile de concediu anual plătit alocat funcționarilor și agenților repartizați în țări terțe era de 36 pentru anul 2014, la care se raportează deciziile în litigiu, și de 30 pentru anul 2015. În temeiul primului paragraf al acestui nou articol 6, acest număr a fost redus la 24 începând cu 1 ianuarie 2016, precizându-se totuși că, astfel cum reiese din anexa la decizia Comisiei din 16 decembrie 2013 privind concediile, care a fost prezentată de această instituție în urma unei măsuri de organizare a procedurii adoptate de Tribunal, și contrar celor statuate de acesta la punctul 109 din hotărârea atacată, funcționarii și agenții respectivi beneficiază de la această dată, asemenea celorlalți funcționari și agenți ai Uniunii, de aplicarea articolului 57 din statut, potrivit căruia funcționarul are dreptul la zile de concediu suplimentare față de dreptul său de bază în funcție de gradul și de vârsta sa, pentru fiecare an calendaristic, de până la maximum 30 de zile lucrătoare.
- 120 Împrejurarea că, de la intrarea în vigoare a noului articol 6 din anexa X la statut, funcționarii și agenții în cauză au fost privați treptat de un anumit număr de zile de concediu anual plătit nu modifică nicidecum constatările efectuate la punctele 118 și 119 din prezenta hotărâre, din moment ce, sub imperiul acestui nou articol 6, ei păstrează beneficiul unei perioade de concediu anual plătit care o depășește, în orice ipoteză, pe cea care decurge din cerințele minime prevăzute la articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/88.
- 121 Trebuie adăugat că, prin stabilirea unei perioade de concediu anual plătit superioare celor patru săptămâni minime impuse la articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/88, o dispoziție precum noul articol 6 din anexa X la statut este de natură să garanteze îndeplinirea dublei finalități a dreptului la concediu anual, și anume, în conformitate cu jurisprudența Curții, de a permite lucrătorului să se odihnească în urma îndeplinirii sarcinilor care îi revin și de a dispune de o perioadă de destindere și de recreere (a se vedea în special Hotărârea din 19 septembrie 2013, Reexaminare Comisia/Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, punctul 35, și Hotărârea din 6 noiembrie 2018, Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, punctul 32).
- 122 Stabilirea unei astfel de durate a concediului anual plătit care depășește cerințele minime de la articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/88 are, în plus, vocația de a contribui la respectarea obiectivului stabilit la articolul 2 din Carta socială europeană, pe care Tribunalul a omis însă să îl ia în considerare în motivarea hotărârii atacate, în special la punctul 87 din aceasta.

- 123 Astfel, din acest articol din Carta socială europeană rezultă că părțile contractante la carta menționată au convenit că o perioadă minimă de concediu anual plătit de patru săptămâni permite „[să se] asigur[e] exercit[area] efectiv[ă] a dreptului la condiții de muncă echitabile”.
- 124 În sfârșit, contrar celor susținute de Comisie, având în vedere punctul 8 din Carta comunitară a drepturilor sociale fundamentale ale lucrătorilor, trebuie să se admită că, astfel cum a constatat Tribunalul la punctul 88 din hotărârea atacată, dreptul la concediu anual prevăzut la articolul 31 alineatul (2) din cartă urmărește, în principiu, să favorizeze îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă ale lucrătorilor.
- 125 Această constatare nu poate însă nicidecum să însemne, contrar aprecierilor făcute de Tribunal în esență la punctele 89 și 90 din hotărârea atacată, că o dispoziție care, deși conduce la o reducere a numărului de zile de concediu anual plătit la care lucrătorii în cauză aveau dreptul sub imperiul unei dispoziții anterioare, menține această durată peste cerințele minime prevăzute la articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/88 trebuie considerată incompatibilă cu un astfel de obiectiv și nici, de altfel, că este incompatibilă cu obiectivul de a îmbunătăți protecția sănătății și a securității lucrătorilor, la care aceste cerințe minime contribuie în mod direct (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 septembrie 2013, Reexaminare Comisia/Strack, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, punctul 44).
- 126 În consecință, contrar celor statuate de Tribunal, nu se poate considera că o dispoziție de drept al Uniunii precum noul articol 6 din anexa X la statut, al cărei obiect este de a preciza durata dreptului la concediu anual de care trebuie să beneficieze funcționarii și agenții repartizați în țările terțe, asigurându-le, în orice ipoteză, o durată superioară cerințelor minime prevăzute la articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/88, încalcă natura și finalitatea dreptului fundamental la concediu anual plătit consacrat la articolul 31 alineatul (2) din cartă.
- 127 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că Tribunalul nu putea, fără ca aprecierea sa să fie afectată de erori de drept, să considere că, prin adoptarea noului articol 6 din anexa X la statut, legiuitorul Uniunii a adus atingere dreptului fundamental la concediu anual plătit prevăzut la articolul 31 alineatul (2) din cartă, în condițiile în care durata, stabilită prin acest nou articol 6, a concediului anual plătit al funcționarilor și al agenților contractuali ai Uniunii repartizați în țările terțe rămâne, în orice ipoteză, superioară perioadei minime de patru săptămâni impuse la articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/88.
- 128 În aceste condiții, al treilea aspect al primului motiv de recurs al Comisiei și al celui de doilea motiv al recursurilor principal și incident ale Consiliului trebuie să fie admis. Prin urmare, se impune anularea hotărârii atacate, fără a fi necesară examinarea celui de al patrulea aspect al acestor motive și nici a celorlalte motive ale recursurilor principale ale Comisiei și ale Consiliului și ale recursului incident formulat de acesta din urmă, care sunt legate de aprecierea Tribunalului referitoare la justificarea atingerii aduse dreptului la concediu anual.

Cu privire la acțiunea în fața Tribunalului

- 129 Potrivit articolului 61 primul paragraf a doua teză din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, aceasta poate, în cazul în care anulează hotărârea Tribunalului, să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul, atunci când acesta este în stare de judecată.
- 130 În speță, având în vedere în special împrejurarea că acțiunea în anulare formulată de Carreras Sequeros și alții în cauza T-518/16 se întemeiază pe motive care au făcut obiectul unei dezbateri în contradictoriu în fața Tribunalului și a căror examinare nu necesită adoptarea niciunei măsuri suplimentare de organizare a procedurii sau de cercetare judecătorească în dosar, Curtea apreciază că această acțiune este în stare de judecată și că se impune să fie soluționată în mod definitiv.

- 131 Această acțiune se întemeiază pe patru motive, și anume încălcarea naturii și a finalității dreptului la concediu anual, a principiului general al egalității de tratament, a principiului protecției încrederii legitime și, respectiv, a dreptului la respectarea vieții private și de familie.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea naturii specifice și a finalității dreptului la concediu anual

- 132 Carreras Sequeros și alții susțin în esență că, prin adoptarea noului articol 6 din anexa X la statut, legiuitorul Uniunii nu a respectat natura specifică și finalitatea dreptului la concediu anual.
- 133 În această privință, este suficient să se constate însă că, pentru motivele prezentate la punctele 110-127 din prezenta hotărâre, acest motiv trebuie respins ca nefondat, întrucât durata concediului anual plătit stabilită la noul articol 6 din anexa X la statut peste cerințele minime impuse de articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/88 nu încalcă astfel natura și finalitatea dreptului fundamental pe care îl aveau Carreras Sequeros și alții la o perioadă anuală de concediu plătit, consacrat la articolul 31 alineatul (2) din cartă.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului general al egalității de tratament

- 134 Carreras Sequeros și alții susțin, pe de o parte, că o reducere a numărului zilelor lor de concediu anual încalcă principiul egalității de tratament întrucât nu ia în considerare situația specială care distinge funcționarii și agenții repartizați într-o țară terță de personalul repartizat în Uniune și care ține în esență de faptul că în aceste țări sunt supuși unor condiții de viață mai dificile, unei mobilități periodice mai frecvente și necesității de a trebui adesea să mențină două reședințe, una de repartizare, iar cealaltă de familie.
- 135 Aceștia susțin, pe de altă parte, că, spre deosebire de funcționarii și de agenții repartizați în Uniune, legiuitorul acesteia nu a prevăzut pentru funcționarii și agenții repartizați în țările terțe posibilitatea de a beneficia de zile de concediu anual suplimentare, în funcție de vârstă și de grad, în limita maximă de 30 de zile lucrătoare prevăzută la articolul 57 din statut.
- 136 Comisia, susținută de Consiliu și de Parlament, contestă temeinicia acestui motiv.
- 137 În această privință, trebuie amintit că principiul egalității de tratament, care este aplicabil dreptului funcției publice a Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 decembrie 2008, Centeno Mediavilla și alții/Comisia, C-443/07 P, EU:C:2008:767, punctul 76), impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 septembrie 2007, Lindorfer/Consiliul, C-227/04 P, EU:C:2007:490, punctul 63, și Hotărârea din 15 aprilie 2010, Gualtieri/Comisia, C-485/08 P, EU:C:2010:188, punctul 70).
- 138 În speță, în ceea ce privește argumentația prezentată de Carreras Sequeros și alții menționată la punctul 134 din prezenta hotărâre, trebuie arătat că, independent de celelalte avantaje, evidențiate de Comisie, de care beneficiază, în temeiul articolelor 5, 10 și 24 din anexa X la statut, funcționarii și agenții repartizați într-o țară terță, în materie de locuință, de indemnizație specială pentru condiții de viață și, respectiv, de asigurare complementară de sănătate, la adoptarea reformei din 2014, legiuitorul Uniunii a menținut în favoarea acestor funcționari și agenți posibilitatea ca, ținând cont de situația lor specială, să solicite, în temeiul articolului 8 alineatul (1) și al articolului 9 alineatul (2) din anexa X la statut, un concediu special de odihnă de până la 15 zile în funcție de gradul de dificultate a condițiilor de viață care prevalează la locul de repartizare și care se adaugă la dreptul la concediu anual plătit recunoscut de statut oricărui funcționar sau agent al Uniunii.

139 În ceea ce privește argumentația prezentată de Carreras Sequeros și alții reprodusă la punctul 135 din prezenta hotărâre, aceasta trebuie înlăturată pentru motivele expuse la punctul 119 din această hotărâre.

140 În consecință, al doilea motiv trebuie respins ca nefondat.

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului protecției încrederii legitime

141 Carreras Sequeros și alții susțin că numărul de zile de concediu anual de care beneficiau înainte de 1 ianuarie 2014 constituia o condiție esențială și determinantă a condițiilor lor de muncă. În plus, perioada lungă în care instituțiile Uniunii au estimat că acest număr de zile de concediu era necesar le-ar fi creat așteptări legitime în ceea ce privește posibilitatea de a concilia, de-a lungul carierei, viața profesională și privată, iar legiuitorul Uniunii ar fi înlăturat aceste așteptări.

142 Comisia și intervenientele resping această argumentație.

143 În această privință, trebuie amintit, pe de o parte, că raportul juridic dintre funcționari și administrație este de natură statutară, iar nu contractuală. Rezultă că drepturile și obligațiile funcționarilor pot fi modificate în orice moment de către legiuitor (Hotărârea din 22 decembrie 2008, Centeno Mediavilla și alții/Comisia, C-443/07 P, EU:C:2008:767, punctul 60, precum și Hotărârea din 4 martie 2010, Angé Serrano și alții/Parlamentul, C-496/08 P, EU:C:2010:116, punctul 82).

144 Pe de altă parte, trebuie amintit că dreptul de a se prevala de principiul protecției încrederii legitime presupune că autoritățile competente ale Uniunii au furnizat persoanei interesate asigurări precise, necondiționate și concordante, emise de surse autorizate și de încredere (Hotărârea din 14 iunie 2016, Marchiani/Parlamentul, C-566/14 P, EU:C:2016:437, punctul 77 și jurisprudența citată).

145 Or, astfel cum au susținut Comisia și intervenientele fără a fi contrazise cu privire la acest aspect de Carreras Sequeros și alții, aceștia nu au dovedit existența vreunei asigurări care le-ar fi fost dată de autoritățile competente ale Uniunii cu privire la faptul că articolul 6 din anexa X la statut nu ar fi modificat niciodată.

146 În consecință, al treilea motiv trebuie respins ca neîntemeiat.

Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe încălcarea dreptului la respectarea vieții private și de familie

147 Carreras Sequeros și alții susțin că noul articol 6 din anexa X la statut îi împiedică să își mențină, în cursul concediului anual, activitățile familiale și sociale astfel cum erau posibile anterior. În această privință, ei menționează exemplul unuia dintre ei, care este repartizat în Pakistan, dar are reședința la Milano (Italia) și care nu ar dispune, în definitiv, decât de 16 zile pe an pentru a menține o relație cu fiicele sale care trăiesc în Atena (Grecia) cu mama lor.

148 Potrivit argumentației prezentate de Carreras Sequeros și alții, deteriorarea condițiilor lor de muncă care le afectează viața privată și de familie ar fi disproporționată.

149 Comisia, la argumentele căreia se raliază Consiliul și Parlamentul, respinge această argumentație formulată de Carreras Sequeros și alții.

- 150 În această privință, fără a fi necesară pronunțarea, în speță, cu privire la legătura pe care Carreras Sequeros și alții pretind că o stabilesc între drepturile consacrate la articolul 7 și, respectiv, la articolul 31 alineatul (2) din cartă, trebuie arătat că noul articol 6 din anexa X la statut, a cărui nelegalitate este invocată de Carreras Sequeros și alții, privește exclusiv numărul de zile de concediu anual recunoscut funcționarilor și agenților repartizați în țările terțe.
- 151 Astfel cum a arătat Comisia, susținută de Consiliu și de Parlament, acest nou articol 6 nu aduce atingere dispozițiilor generale aplicabile funcționarilor și agenților cărora li se aplică statutul, care iau în considerare viața privată și de familie a persoanei interesate, precum cele referitoare la calculul cheltuielilor de călătorie anuală și la concediul aferent duratei călătoriei.
- 152 De altfel, alte dispoziții din anexa X la statut țin seama de situația familială a funcționarilor și a agenților repartizați în țările terțe. Astfel, articolele 18, 20-22, 24 și 25 din această anexă, referitoare la rambursarea cheltuielilor de cazare, la rambursarea cheltuielilor de călătorie, la suportarea cheltuielilor de mutare și, respectiv, la indemnizația provizorie pentru locuință, precum și la prestațiile de asigurare de sănătate complementară și de asigurare pentru accidente care pot surveni în afara Uniunii, se aplică atât acestor funcționari și agenți, cât și familiilor lor sau persoanelor aflate în întreținerea lor.
- 153 În sfârșit, în ceea ce privește exemplul menționat la punctul 147 din prezenta hotărâre, invocat de Carreras Sequeros și alții în susținerea acestui motiv, trebuie amintit că aprecierea legalității unui act al Uniunii din perspectiva drepturilor fundamentale nu se poate întemeia, în orice caz, pe afirmații deduse din consecințele acestui act într-un caz particular (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 octombrie 1999, Atlanta/Comunitatea Europeană, C-104/97 P, EU:C:1999:498, punctul 43).
- 154 În consecință, al patrulea motiv trebuie de asemenea respins ca nefondat.
- 155 Întrucât niciunul dintre motivele acțiunii nu a fost admis, aceasta trebuie respinsă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 156 Potrivit articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când recursul nu este fondat sau atunci când recursul este fondat, iar Curtea soluționează ea însăși în mod definitiv litigiul, aceasta se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.
- 157 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură menționat, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 158 În speță, întrucât Carreras Sequeros și alții au căzut în pretenții, iar Consiliul a solicitat obligarea lor la plata cheltuielilor de judecată, se impune obligarea acestora la plata cheltuielilor de judecată efectuate de Consiliu aferente prezentelor recursuri și procedurii în fața Tribunalului. Întrucât Comisia a solicitat în fața Tribunalului, dar nu și în fața Curții, obligarea reclamanților în primă instanță Carreras Sequeros și alții la plata cheltuielilor de judecată, se impune obligarea acestora la plata cheltuielilor de judecată efectuate de Comisie aferente procedurii în fața Tribunalului, în timp ce Comisia trebuie să suporte propriile cheltuieli de judecată aferente prezentelor recursuri.
- 159 Conform articolului 140 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, statele membre și instituțiile care au intervenit în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. Parlamentul, intervenient în cadrul acțiunii în fața Tribunalului și care a participat la procedura în fața Curții, trebuie, așadar, să suporte propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară și hotărăște:

- 1) **Anulează Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 4 decembrie 2018, Carreras Sequeros și alții/Comisia (T-518/16, EU:T:2018:873).**
- 2) **Respinge acțiunea formulată de domnul Francisco Carreras Sequeros, de doamna Mariola de las Heras Ojeda, precum și de domnii Olivier Maes, Gabrio Marinozzi, Giacomo Miserocchi și Marc Thieme Groen în cauza T-518/16.**
- 3) **Domnul Francisco Carreras Sequeros, doamna Mariola de las Heras Ojeda, precum și domnii Olivier Maes, Gabrio Marinozzi, Giacomo Miserocchi și Marc Thieme Groen suportă, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, cheltuielile de judecată efectuate de Consiliul Uniunii Europene în cadrul prezentelor recursuri și al procedurii în fața Tribunalului Uniunii Europene, precum și cheltuielile de judecată efectuate de Comisia Europeană în cadrul acestei din urmă proceduri.**
- 4) **Comisia suportă propriile cheltuieli de judecată efectuate în cadrul prezentelor recursuri.**
- 5) **Parlamentul European suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Semnături